

Antiratni manifest

Anarhistička internacionalna

Evropa je u plamenu, deseci milijuna muškaraca uvučeni su u jednu od najstrašnijih klaonica zabilježenih u povijesti. Stotine milijuna žena i djece u suzama, privredni, intelektualni i moralni aspekt života sedam velikih zajednica je zaustavljen, dok svakodnevno prijete daljnje vojne komplikacije. Takva je, već pet mjeseci, beznadna, tužna i zla predstava koju je postavio civilizirani svijet.

Međutim, takva predstava je bila očekivana, pogotovo su takvo što očekivali anarhisti.

Nikad nije bilo sumnje, što današnji strašni događaji samo potvrđuju, da se rat uvijek razvija u postojećem društvenom uređenju i da je oružani sukob, ovaj trenutni ili bilo koji drugi, u kolonijama ili Evropi, prirodna posljedica i nužda, neizbježna sudbina režima koji počiva na ekonomskoj nejednakosti stanovništva, a koji se oslanja na nepremostiv sukob interesa i smješta svijet rada pod usku i bolnu upravu parazitske manjine u čijim rukama se nalazi sva politička i ekonomska moć. Rat je bio neizbježan. S koje god strane, morao se dogoditi. Nije se bez razloga pola prošlog stoljeća pripremalo ogromno naoružanje, a svaki dan smo gledali porast budžeta smrti. Stalna proizvodnja ratnog materijala, svaki um i volja upregnuti u stvaranje sve bolje organizacije vojne mašinerije, teško mogu predstavljati način da se radi na izgradnji mira.

Naivno je i neozbiljno, jednom kad su se uzroci i niz povoda toliko namnožili, pokušati odrediti razinu odgovornosti ove ili one vlade za rat. Nije moguće odrediti ni razliku između agresivnog ili obrambenog rata. U trenutnom sukobu, vlade u Berlinu i Beču opravdavaju same sebe nizom dokumenata autentičnih koliko su to i oni koje objavljuju vlade u Parizu, Londonu i Petrogradu. Sve to kako bi se jedna strana kroz neosporne i najrječitije dokumente prikazala dobrom, nevinim braniteljima prava i slobode, vitezom civilizacije.

Civilizacija? Tko je predstavlja u ovom trenutku? Da li je to njemačka država sa svojim razvijenim militarizmom, toliko snažnim da je uništila i svaku naznaku pobune? Ili ruska država, čije jedine metode uvjeravanja su bič, vješala i Sibir? Ili francuska država sa svojim Hiribijem, svojim krvavim osvajanjima Tonkina, Madagaskara, Maroka i prisilnom mobilizacijom crnačkog stanovništva? Francuska u čijim zatvorima već godinama borave drugovi čiji jedini zločin je bio to što su pisali i govorili protiv rata? Ili Engleska, koja iskorištava, dijeli, izgladnjuje i tlači narode svog ogromnog kolonijalnog carstva?

Ne. Nitko od uključenih u rat ne može nikako polagati pravo na civilizaciju, baš kao što nitko od njih ne može tvrditi da je riječ samo o legitimnoj samoobrani.

Činjenica je da korijen ratova, kao i rata koji trenutno natapa krvlju polja Evrope, baš poput onih koji su se odvijali u prošlosti, leži u isključivo u samom postojanju države, koja je politički okvir privilegija.

Država se rađa iz vojne moći, razvila se iz upotrebe vojne sile, iz čega logično proizlazi da se mora nastaviti oslanjati na vojnu moć kako bi opstala. Koji god oblik imala, država je samo organizirana opresija za što veću korist privilegirane manjine. Trenutni sukob pruža nevjerovatno dobar primjer toga: svi oblici države su uključeni u rat, Rusija predstavlja apsolutizam, Njemačka apsolutizam u kombinaciji s parlamentarizmom, Austrija predstavlja državu koja vlada jako različitim narodima, Engleska ustavnu demokraciju, Francuska demokratski republikanski sistem.

Nesreća ljudi koji su snažno zastupali mir je u tome da su vjerovali državi i njenim diplomatskim poslovima, demokraciji i političkim strankama (čak i onim opozicijskim, poput parlamentarnih socijalista), da će izbjeći rat. To povjerenje je namjerno iskorišteno i dalje se iskorištava kad te vlade, uz široku pomoć svoje štampe, uvjeravaju ljude kojima vladaju da je ovaj rat oslobodilački.

Ustrajni smo u protivljenju svakom ratu među narodima, a u neutralnim državama, poput Italije, gdje vlada opet pokušava ugurati još više ljudi u pakao rata, naši drugovi su se protivili, protive se i uvijek će se protiviti ratu, do zadnje trunke energije.

Bez obzira gdje se nalazili, anarhistička uloga u trenutnoj tragediji je nastaviti promovirati jedini rat za oslobođenje: rat koji se vodi u svim zemljama između potlačenih i njihovih tlačitelja, iskorištavanih protiv onih koji ih iskorištavaju. Naš zadatak je pozvati robove da ustanu protiv svojih gospodara.

Anarhistička propaganda i akcije moraju biti usmjerene, na svaki mogući način, na podrivanje i uništavanje država, šireći pobunjenički duh i djelujući poput babica u rađanju nezadovoljstva među ljudima i vojskama.

Svim vojnicima iz svih zemalja, uvjerenim da se bore za pravdu i slobodu, moramo objasniti da njihovo herojstvo i hrabrost služe samo tome da se nastavi mržnja, tiranija i bijeda.

Industrijskim radnicima moramo biti podsjetnik da su puške koje sad drže u svojim rukama oružje koje je inače upereno u njih tokom štrajkova i legitimnih pobuna, i kako će opet biti korišteno protiv njih da ih se pokori poslodavcima i iskorištavanju.

Moramo pokazati seljacima da će se nakon rata opet morati upregnuti i nastaviti obrađivati zemlju svojih gospodara i hraniti bogate.

Svima društveno isključenima moramo poručiti da ne odlože svoje oružje dokle god se ne obračunaju sa svojim tlačiteljima i preuzmu zemlju i tvornice u svoje ruke.

Pokazati ćemo majkama, partnericama i kćerima, žrtvama sveobuhvatne bijede i oskudice, tko je stvarno odgovoran za njihovu patnju i za pokolj njihovih očeva, sinova i partnera.

Moramo iskoristiti svaku pobunu, svako nezadovoljstvo koje može dovesti do ustanka, kako bi pokrenuli revoluciju kojom ćemo okončati sve društvene nepravde.

Ne treba posustati, čak ni pred takvom pošasti kao što je rat! Upravo u takvim teškim vremenima, kada na tisuće muškaraca herojski daje svoj život za ideju, moramo ljudima približiti veliku dušnost, veličinu i ljepotu anarhističkog ideala: društvenu pravednost ostvarenu kroz slobodnu organizaciju radništva, konačno odbacivanje rata i militarizma, potpunu slobodu ostvarenu kroz uništenje države i njenih institucija prisile.

Živjela anarhija!

Potpisuju:

Leonard D. Abbott, Alexander Berkman, L. Bertoni,
L. Bersani, G. Bernard, G. Barrett, A. Bernardo,
E. Boudot, A. Calzitta, Joseph J. Cohen, Henry Combes,
Nestor Ciele van Diepen, F.W. Dunn, Ch. Frigerio,
Emma Goldman, V. Garcia, Hippolyte Havel, T.H. Keell,
Harry Kelly, J. Lemaire, E. Malatesta, H. Marques,
F. Domela Nieuwenhuis, Noel Panavich, E. Recchioni,
G. Rijnders, I. Rohtchine, A. Savioli, A. Schapiro,
William Shatoff, V.J.C. Schermerhorn, C. Trombetti,
P. Vallina, G. Vignati, Lillian G. Woolf, S. Yanovsky.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Anarhistička internacionalna
Antiratni manifest
1915

<https://theanarchistlibrary.org/library/various-authors-the-anarchist-international-and-war>

anarhisticka-biblioteka.net